

Brussel, 12 juni 2020

Advies 2020/07

Uitgebracht op vraag van de minister van Zelfstandigen

Artikel 110, §1 van de wet van 30 december 1992 houdende sociale en diverse bepalingen

**Tijdelijke ouderschapsuitkering voor zelfstandigen :
verlenging voor de maanden juli en augustus**

Inhoud

Samenvattend	1
1 Ouderschapsuitkering voor zelfstandigen	1
2 Voorstel tot verlenging van de maatregel.....	2
3 Het advies van het Comité	3

Samenvattend

Aan het ABC wordt voor advies een ontwerp van koninklijk besluit voorgelegd dat voor de maanden juli en augustus de verlenging voorziet van de tijdelijke ouderschapsuitkering voor zelfstandigen die i) hun activiteit in de maanden juli en/of augustus gedeeltelijk onderbreken en ii) zorgen voor één of meerdere kinderen jonger dan 12 jaar.

1 Ouderschapsuitkering voor zelfstandigen

In mei 2020 introduceerde de federale regering een tijdelijke ouderschapsuitkering voor zelfstandigen die als ouder een dubbele taak moeten uitvoeren van werken en kinderopvang. Begin mei werd immer begonnen met de geleidelijke heropstart¹ van economische activiteiten terwijl de scholen slechts gefaseerd konden heropenen. Op korte termijn was er daarom dringend nood aan een ondersteunende maatregel om de combinatie van een professionele activiteit enerzijds en de zorg voor kinderen anderzijds mogelijk te maken.

¹ De heropstart van bepaalde sectoren vanaf 4 mei 2020, gevolgd door andere sectoren vanaf 18 mei en 8 juni 2020.

De uitkering is bedoeld voor zelfstandigen die i) hun activiteit in de maanden mei en/of juni gedeeltelijk onderbreken² en ii) zorgen voor één of meerdere kinderen jonger dan 12 jaar³.

De ouderschapsuitkering bedraagt 532,24 euro per maand, of 875,00 euro in geval van een eenoudergezin⁴. Deze uitkering is niet cumuleerbaar met een andere uitkering in het zelfstandigenstelsel⁵.

Het systeem is bedoeld voor :

- zelfstandigen in hoofdberoep, helpers, meewerkende echtgenoten en student-zelfstandigen;
- zelfstandigen in bijberoep en zij die als zelfstandige actief zijn na de wettelijke pensioenleeftijd, op voorwaarde dat het bedrag van hun wettelijk verschuldigde voorlopige bijdragen gelijk is aan datgene verschuldigd door zelfstandigen in hoofdberoep.

2 Voorstel tot verlenging van de maatregel

Het ontwerp van koninklijk besluit dat voor advies aan het ABC wordt voorgelegd, voorziet een verlenging van de tijdelijke ouderschapsuitkering voor de maanden juli en augustus. De niet altijd zo evidente combinatie van werk en opvang van kinderen zal zich immers ook voordoen tijdens de maanden van de zomervakantie. Hoewel bepaalde zomerkampen en stages plaats zullen kunnen vinden, zullen er bepaalde beperkingen gelden ten gevolge van de sanitaire maatregelen om de verspreiding van Covid-19 tegen te gaan. Aangezien de precieze voorwaarden voor de uitvoering van deze maatregelen of van de desbetreffende stages/kampen op dit moment veelal nog niet gekend zijn, kunnen zelfstandige ouders moeilijkheden ondervinden om voor deze schoolvakantie kinderopvang te organiseren.

² De zelfstandige wiens zelfstandige activiteit tijdens een volledige kalendermaand beïnvloed wordt door de zorgen die hij moet geven aan één of meerdere personen bedoeld in deze paragraaf, wordt geacht zijn zelfstandige activiteit gedeeltelijk te onderbreken in deze maand

³ In geval van een kind met een beperking geldt een leeftijdsgrens van 21 jaar. Indien het wordt opgevangen door zijn ouders en geniet van een intramurale of extramurale dienstverlening of behandeling georganiseerd of erkend door de Gemeenschappen geldt helemaal geen leeftijdsbeperking.

⁴ Dit betekent dat de zelfstandige uitsluitend samenwoont met één of meerdere kinderen van wie er minstens één ten laste is van de aanvrager.

⁵ Met uitzondering van een pensioen. Cumulatie met bepaalde uitkeringen in een ander stelsel van sociale zekerheid dan het stelsel van de zelfstandigen is niet uitgesloten.

3 Het advies van het Comité

In zijn advies 2020/05⁶ over de invoering de tijdelijke ouderschapsuitkering voor zelfstandigen, gaf het Comité aan zich achter de doelstelling van de regering te scharen om gezinnen met jonge kinderen in de huidige omstandigheden extra te ondersteunen bij de combinatie arbeid - gezin. Het Comité erkende toen dat deze combinatie voor veel gezinnen moeilijk was omdat heel wat kinderen onder de leeftijd van 12 jaar thuis waren, wegens het opschorten van de lessen of een gebrek aan opvang op school of in een crèche.

Het Comité is er zich bewust van dat het combinatieprobleem zich voor een groot deel van de ouders nog verder zal blijven stellen tijdens de komende periode. In heel wat gevallen is er nog geen of nog maar pas bevestiging over het plaatsvinden van georganiseerde kinderopvang en van zomerkampen, of over de precieze omstandigheden waarin die activiteiten eventueel zouden kunnen doorgaan. In sommige situaties zullen ouders dan ook genoodzaakt zijn om hun oorspronkelijke zomerplanning wat dit betreft te herzien. Het Comité begrijpt dat men de betrokken gezinnen in deze onvoorziene omstandigheden extra faciliteiten wil geven om hun professionele activiteit te kunnen verzoenen met de zorg voor kinderen.

Niettemin stelt het Comité zich, net als in zijn advies 2020/05, ook nu de vraag of een tijdelijke ouderschapsuitkering het meest aangewezen instrument is om die doelstelling na te streven. De heropstart van hun beroepsbezigheden is voor veel zelfstandigen en ondernemingen niet evident. De meeste zelfstandigen mogen hun activiteiten weer uitvoeren, maar die activiteiten moeten heropgebouwd, geheroriënteerd en/of gesaneerd worden om binnen de moeilijke sanitaire en economische omstandigheden leefbaar te blijven. In die context wijst het Comité op de filosofie die aan de basis ligt van de invoering van het overbruggingsrecht 'relance' vanaf juni en dat bestemd is voor heropstartende zelfstandigen uit de zwaarst getroffen sectoren, wier activiteiten tot 3 mei of langer verboden waren. Het comité onderschrijft de verantwoordelijkheid voor het relance overbruggingsrecht, nl. dat de betrokken zelfstandigen ondersteuning behoeven omdat de omstandigheden waarin zij moeten heropstarten niet toelaten om hun inkomen onmiddellijk op het niveau van vóór de crisis te brengen. Omdat dit perverse effecten zou hebben en een fout zou signaal geven, werd er bewust voor geopteerd om de toekenning van de overbruggingsuitkering 'relance' niet te koppelen aan een voorwaarde tot onderbreking van de activiteit (bv. van 7 opeenvolgende dagen). Het Comité ondersteunt volledig de idee dat zelfstandigen zich in deze periode voldoende moeten kunnen concentreren op hun heropstart. Het herhaalt daarbij dat het ook naar de overheid kijkt om daarvoor mee de juiste omstandigheden te creëren, o.a. door in opvang te voorzien voor kinderen van zelfstandigen en werknemers die terug kunnen gaan werken. Dergelijke initiatieven zouden zelfstandigen de nodige ademruimte kunnen bieden zonder dat zij hun activiteiten moeten terugschroeven om de zorg voor kinderen op te nemen.

⁶ Advies ABC 2020/05 van 12 mei 2020 'Tijdelijke ouderschapsuitkering voor zelfstandigen'

Namens het Algemeen Beheerscomité voor het sociaal statuut der zelfstandigen, op 12 juni 2020 :

Veerle DE MAESSCHALCK,
Secretaris

Jan STEVERLYNCK,
Voorzitter